

تبیین اثرگذاری عضویت در شبکه شهرهای خلاق بر توسعه شهری پایدار (مطالعه موردی: شهر رشت)

محمد رضا علیزاده - دانشجوی دکتری، گروه جغرافیا، واحد گرمسار، دانشگاه آزاد اسلامی، گرمسار، ایران
حیدر لطفی* - دانشیار، گروه جغرافیا، واحد گرمسار، دانشگاه آزاد اسلامی، گرمسار، ایران

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۰۸/۱۳

تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۰۹/۱۱

چکیده

شهرها همیشه مراکز ابداع، نوآوری و خلاقیت هستند. ریچارد فلوراید معتقد است شهرها ظرف بروز خلاقیت هستند که همیشه چرخ‌های حرکت، تمرکز و هدایت انرژی خلاق بشر بوده‌اند. کیفیت زندگی در شهر، به طور مستقیم متأثر از نوع نگاه به مسائل شهری است. خلاقیت شهری به عنوان یک رویکرد راهبردی می‌تواند کیفیات زیستن در شهر را تحت تأثیر فراوان قرار دهد. پژوهش حاضر با هدف بررسی تأثیر عضویت در شبکه شهرهای خلاق یونسکو و تأثیر آن بر توسعه شهری پایدار با مطالعه موردی شهر رشت صورت گرفته است. تحقیق حاضر به صورت پیمایشی و با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته با حجم نمونه ۳۸۴ نفر در بین شهروندان شهر رشت در سال ۱۳۹۷ به صورت نمونه‌گیری تصادفی ساده انجام شده است. در این پژوهش ابزار به کار رفته شامل پرسشنامه محقق ساخته شهر خلاق با سه مؤلفه (اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی) و توسعه شهری پایدار با سه مؤلفه (اقتصادی، اجتماعی- فرهنگی و زیست محیطی) می‌باشد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS استفاده شده است. یافته‌های پژوهش نشان داد که عضویت در شبکه شهرهای خلاق یونسکو بر توسعه شهری پایدار رشت مؤثر بوده است. به میزانی که مؤلفه‌های اجتماعی و اقتصادی شهر خلاق تغییر یابند، توسعه شهری پایدار رشت نیز به همان میزان تغییر می‌کند. هم چنین یافته‌ها نشان داد که مؤلفه اقتصادی شهر خلاق اهمیت بیشتری در بین مؤلفه‌های شهر خلاق در خصوص اثرگذاری بر توسعه شهری پایدار شهر رشت دارد.

واژه‌های کلیدی: شهر خلاق، توسعه پایدار، شهر رشت

نحوه استناد به مقاله:

علیزاده، محمد رضا و لطفی، حیدر. (۱۳۹۸). تبیین اثرگذاری عضویت در شبکه شهرهای خلاق بر توسعه شهری پایدار (مطالعه موردی: شهر رشت). *مطالعات برنامه‌ریزی سکونتگاه‌های انسانی*، ۱۴(۳)، ۶۶۱-۶۷۵. http://jshsp.iaurasht.ac.ir/article_669624.html

مقدمه

شهر خلاق مکانی برای رشد و نمود خلاقیت است. شهر خلاق منزلی برای خلاقیت هنری، نوآوری‌های علمی و فناوری و صدای فرهنگ‌های رو به رشد است. شهری که همه پتانسیل‌های خلاق خود را جامه عمل می‌پوشاند و پرچم دار فعالیت‌های فرهنگی و توسعه‌ای است. شهر خلاق یک شهر نیرومند از لحاظ یادگیری فرهنگی و بین فرهنگی است. در این شهر، هر شهروند به استفاده از ظرفیت‌های علمی، فنی، هنری و فرهنگی خود، اطمینان خاطر دارد (Ebrahimi, 1387: 26). عناصر کلیدی که برای بوجود آمدن مناطق و شهر خلاق مطرح اند، مشتمل هستند بر: شبکه‌ای از تولیدکنندگان منطقه‌ای و بازار نیروی کار محلی، یعنی تکسین‌ها و کارگران خلاق که در یک منطقه استقرار دارند و می‌توانند در شکل‌گیری توسعه خلاقیت در شهر و منطقه اثر گذار باشند. مباحث مطرح در این زمینه مربوط به مناطق کلانشهری و شهرهای بزرگ است که در آن‌ها خلاقیت می‌تواند به عنوان یک صنعت تأثیر خود را بر شکل‌گیری شهر خلاق بنمایش بگذارد (Mustruod, 2000). مع الوصف، شهر خلاق از جمله مباحث جدید در حوزه مطالعات شهری است که در رسیدن به توسعه پایدار همواره مورد تأکید قرار گرفته است. شهرهای خلاق به عنوان رویکردی جدید به توسعه که از اواسط دهه ۱۹۹۰ به طور جدی مطرح گردیدند، مراکزی هستند که ویژگی‌های منحصر به فردی را در خود جای داده‌اند و محیطی جذاب برای فعالیت و زندگی افراد متخصص، هنرمند، پژوهشگر و در یک کلام افراد خلاق فراهم می‌سازند (Mustruod, 2000: 26).

با این وجود، مطالعات و تحقیقاتی که عموماً با موضوعات شهرهای خلاق و توسعه پایدار منتشر شده‌اند، یا از ارتباط میان شهرهای اخلاق و توسعه پایدار غفلت ورزیده‌اند و یا این‌که در صورت پرداختن، بیشتر رابطه یک سویه و تک بعدی موضوع را مد نظر قرار داده‌اند. به عنوان مثال، در غالب تحقیقات، به جنبه اقتصادی و فرهنگی شهرهای خلاق و تأثیر آن بر جنبه‌های اقتصادی-اجتماعی توسعه پایدار پرداخته شده و از توجه به سایر ابعاد موضوع، نظیر جنبه زیست‌محیطی که از قضا با گسترش فزاینده شهرهای خلاق بطور روزافزونی حایز اهمیت شده است، غفلت نموده‌اند (Maleki, 2011: 36). به عبارت دیگر، فقدان نگاه کل‌گرایانه و ایجاد رابطه ارگانیک میان شهر خلاق و توسعه پایدار از یک سو، و عدم توجه به در هم تنیدگی مجموعه ابعاد آن‌ها از دیگر سوی، عموماً تحقیقات مزبور را دچار نقصان کرده است. با این حال، در اینجا تنها به برخی از این تحقیقات اشاره می‌شود و در پایان به مقایسه نتایج این پژوهش با تحقیقات فوق اشاره خواهد شد.

اسکات در پژوهش خود به معرفی شهر خلاق پرداخته‌اند. در این پژوهش حرکت از بحث‌های معاصر در مورد شهر خلاق به منظور بحث در مورد تنوع سازوکارها و اشکال حکمروایی ضابطه‌مند مورد توجه قرار گرفته است (Scott, 2007) مک‌گراهانان و جان با تأکید بر اینکه افراد طبقه خلاق به سمت مناطقی کشیده می‌شوند که از سطح بالایی از کیفیت زندگی برخوردار باشد، به نقش اقتصادی شهر خلاق پرداخته‌اند. در این بررسی مولفین معتقدند که بررسی مجدد مشاغل موجود در شهرهای خلاق با استفاده از اندازه‌گیری جدیدی که آنها انجام داده‌اند با توسعه منطقه‌ای سازگارتر است (Meshkini, 2013). ساساکی در مطالعه خود با عنوان "توسعه شهرهای خلاق از طریق توسعه شبکه" به بررسی اینکه (۱) آیا شهرهای جهانی از طریق شبکه به سوی خلاقیت حرکت کرده‌اند؟ (۲) چرا فرهنگ و خلاقیت به مرکز سیاست شهری نقل مکان کرده؟ و، (۳) تجارب شهرهای جهانی که به سمت شهرهای خلاق حرکت کرده‌اند پرداخته است و مهمترین عامل را برای ترویج شهرهای خلاق تاسیس برنامه‌های تحقیقی و آموزشی برای توسعه منابع انسانی می‌داند. (Sasaki, 2008). ملکی و همکاران در سال ۱۳۹۴ طی پژوهشی با عنوان "اولویت بندی شاخصهای شهر خلاق با استفاده از مدل تحلیل شبکه" ضمن اشاره به اهمیت و ضرورت شهر در پرورش خلاقیت اینگونه بیان می‌دارند: شهر باید بتواند محیطی جذاب برای جذب و پرورش استعدادها، نوآوری‌ها و ایده‌ها باشد و بتواند از ایده و خلاقیت افراد چه افراد خاص و ویژه مثل هنرمندان، دانشمندان، نویسندگان و چه از ایده‌های شهروندان عادی در جهت حل مسائل اساسی و نیز در جهت پایه‌ریزی رشد و توسعه‌ای خلاق بهره‌برد (Maleki et al., 2015). کانونی و حیدری در سال ۱۳۹۳ موضوع مدیریت شهری پایدار را رویکرد شهر خلاق را مورد تحقیق قرار داده‌اند. آنها در پژوهش خود براساس روش تحلیلی-توصیفی به توصیف شهر خلاق و مدیریت شهری و بررسی مدیریت شهری و نقش آنها در ایجاد شهرهای خلاق پرداخته‌اند (Kanooni & Heydari, 2014). عسگری در سال ۱۳۹۳ به بررسی شاخص‌های شهر خلاق که محدود بر آمارهای نفوس و

¹. Scott

مسکن سال ۱۳۹۰ می باشد، پرداخته است که دو کلان شهر تهران و اصفهان را به صورت کلی و محدود در نظر گرفته است. در این مقاله، بررسی شاخص های موجود در شهر خلاق با توجه به استخراج شاخص ها و آمارها از منبع نفوس و مسکن محدود می باشد و همچنین به مقایسه دو شهر تهران و اصفهان به طور کلی پرداخته است و بررسی مناطق بخش بندی شده از سوی شهرداری ها را مورد توجه قرار نداده است (Asgari, 2014). خطیری در سال ۱۳۹۳ به الگوی ارزیابی پهنه های جغرافیایی جهت تبدیل شدن به منطقه ویژه علم و فناوری (مورد مطالعه منطقه ۶ تهران) پرداخته است. بدین شکل که در شکل گیری مناطق دانش بنیان، یکی از رویکردهای ممکن تبدیل پهنه های جغرافیایی به مناطق ویژه علم و فناوری می باشد. بر این اساس با توجه به اینکه شهر تهران سهم بسزایی از ظرفیت های علم و فناوری کشور را داشته و از میان مناطق ۲۲ گانه آن، منطقه ۶ از ظرفیت های بالایی در این زمینه برخوردار است، شناسایی و ارزیابی توانایی های این منطقه و تحلیل امکان پذیری تبدیل شدن به منطقه ویژه علم و فناوری دلیل اصلی این پژوهش بوده است (Khatiri, 2014). مختاری ملک آبادی و همکاران در سال ۱۳۹۳ به سطح بندی مناطق پانزده گانه شهر اصفهان از لحاظ شاخص های شهر خلاق با استفاده از مدل های برنامه ریزی منطقه ای پرداخته اند. آنها شهرهای خلاق را مکانی جذاب برای کار کردن و زندگی شهروندان خود به خصوص برای نسل جوان، مکانی جذاب برای گردشگران صنعت توریسم (توانمند در شکوفایی بخش های مختلف اقتصادی نوظهور خوشه ها و مراکز تحقیقاتی به ویژه در زمینه فناوری برتر) می دانند (Mokhtari et al., 2014). ضرابی و همکاران در سال ۱۳۹۳ به مقایسه تطبیقی بین شاخص های توسعه پایدار شهری و معیارهای ایجاد شهر خلاق، در شهرهای استان یزد پرداختند. آنها در پژوهش خود، شهر خلاق را به عنوان یک مکان با شکوفایی قوی هنر و فرهنگ، خلاقیت و نوآوری با سناریوی چهارگانه سرمایه انسانی خلاق، کیفیت زندگی، زمینه های نوآوری و سرمایه اجتماعی در جهت بکارگیری شاخص های توسعه پایدار معرفی کرده اند (Zarrabi et al., 2014). عصارزاده در سال ۱۳۹۲ در پژوهش خود، درصدد شناسایی و ارزیابی عناصر کلیدی شهر خلاق در پهنه فرهنگی برای تهران می باشد. این پژوهش بیشتر حول محور مسائل فرهنگی و میزان تنوع اجتماعی و سبک زندگی ایجاد شده در سطح شهر تهران، به تفکیک مناطق و همچنین بهره مندی از امکانات محیطی برای هر یک از مناطق شهری پرداخته است (Asaarzadeh, 2013). رهگذر در سال ۱۳۹۲ یکی از راه های بروز و ظهور خلاقیت را ارتباط با افراد خلاق می داند. در این پژوهش دانشگاه تهران به عنوان اولین دانشگاه ایرانی، همواره بستر رویدادهای فرهنگی، اجتماعی و تاریخی بوده است. از طرفی حضور نخبگان و افراد مستعد و خلاق، با قومیت ها و فرهنگ های گوناگون از سراسر کشور، ویژگی خاصی را مورد توجه قرار داده است به طوری که این محدوده به مرکز کتاب فروشی ها و انتشارات معتبر و همچنین فضاهای سبز ایجاد شده در اطراف آن تبدیل شده است (Rahgozar, 2013). سجادیان در سال ۱۳۹۲ به موضوع دانشگاه موج چهارم، تعاملات رشته ای و شهر خلاق پرداخته است. در این پژوهش، سجادیان، به سبب اهمیت موضوع با روشی تحلیلی- کاربردی مبتنی بر استفاده از مدل دلفی در کنار مطالعات کتابخانه ای، اسنادی و اینترنتی به هدف واکاوی راهبرد پهنه در کشور در ارتباط با تعاملات رشته ای دانشگاه موج چهارم و ارتباط آن با شهرهای خلاق فردای کشور به تحقیق پرداخته است (Sajjadiyan, 2013). موسوی در سال ۱۳۹۲ طی پژوهشی با عنوان "رتبه بندی محلات شهر سردشت از نظر حرکت به سوی خلاقیت با تاکید بر تحقق خلاقیت در محلات شهر سردشت"، حرکت به سمت ایجاد و تحقق شهر خلاق را به دلایل جایگاه شهر به عنوان محل شکل گیری بسترهای جامعه دانایی، اهمیت و محور بودن شهرها در توسعه اقتصادی بسیار ضروری و مهم دانسته است (Moosavi, 2013). قربانی و همکاران در سال ۱۳۹۲ شهرهای خلاق را با رویکردی فرهنگی در توسعه شهری مورد بررسی قرار دادند. بنابراین در این رویکرد شهر باید بتواند محیطی جذاب برای جذب و پرورش استعدادها، نوآوری ها و ایده ها باشد و بتواند از ایده و خلاقیت افراد، چه افراد خاص و ویژه و چه افراد عادی در جهت حل مسائل اساسی و نیز در جهت پایه ریزی رشد و توسعه ای خلاق بهره گیرد (Ghorbani et al., 2013). رفیعیان به طراحی و ارائه مدل سنجش توسعه فرهنگی شهری بر اساس رویکرد های تفکر هوشمند و ظرفیت سازی فرهنگی در شهر اصفهان پرداخته اند. در این مقاله، ایشان ضمن تبیین نظریه ها و رویکردهای مختلف توسعه فرهنگی، توسعه فرهنگی شهری را به تفصیل بررسی کرده و نهایتاً مدل بومی بر اساس آمیخته دو رویکرد تفکر هوشمند و ظرفیت سازی فرهنگی برای توسعه فرهنگی شهری ارائه می دهد (Rafiiyan, 2012). کلاتنری و همکاران در سال ۱۳۹۱ موضوع فضای جمعی و شهر خلاق را مطرح کردند. آنها در پژوهش خود با استفاده از روش توصیفی - تحلیلی و بررسی متون، به بررسی مزایای فضاهای عمومی همچون سرزندگی، تنوع، هویت، جذابیت، ارزش اقتصادی، مشارکت و نقش آنها در شکل گیری شهر خلاق پرداخته اند (Kalantari et al., 2012). خان سفید در سال ۱۳۹۱ به بررسی شهر ملبورن با عنوان مدیریت شهری و شهر خلاق، پرداخته

است. از نظر او، اهداف هشت گانه مدیریت شهری در این شهر شامل شهر برای مردم، شهر خلاق، برخورداری اقتصادی، شهر دانش، شهر اکولوژیک، شهر متصل، شهر پیش رو و استفاده بهینه از منابع، است. ایشان در مقاله خود ضمن معرفی هر یک از محورهای دارای اولویت در برنامه‌ریزی‌های مرتبط با شهر ملبورن، اهداف عملیاتی و شاخص‌های مرتبط با هر محور را مورد بررسی قرار داده است (Khansefid, 2012). عطا‌فر و آقاسی در پژوهشی به طراحی و ارائه مدل سنجش توسعه فرهنگی شهری بر اساس رویکردهای تفکر هوشمند و ظرفیت‌سازی فرهنگی در شهر اصفهان پرداخته‌اند. در این مقاله، ایشان ضمن تبیین نظریه‌ها و رویکردهای مختلف توسعه فرهنگی، توسعه فرهنگی شهری را به تفصیل بررسی کرده و نهایتاً مدل بومی بر اساس آمیخته دو رویکرد تفکر هوشمند و ظرفیت‌سازی فرهنگی برای توسعه فرهنگی شهری ارائه می‌دهد (Atafar & Aghasi, 2012). خوراسگانی و همکاران در پژوهشی با عنوان "نقش تنوع اجتماعی در ایجاد شهرهای خلاق و نوآور" به بحث و بررسی در شهر اصفهان می‌پردازند. در این تحقیق نتیجه حاصل شده نشان می‌دهد شهر اصفهان از شهرهای مهاجرپذیر ایران به شمار می‌آید و پتانسیل خلاقیت و نوآوری را در خود دارد. (khoorasani et al., 1388).

شهر: شهر جغرافیایی است که تا حدی از طریق بازنمایی فضاهای در هم یافته و متناقض از روابط فرهنگی، اقتصادی و سیاسی به وجود می‌آید (Shahabiyan & Rahgozar, 2012: 26).

۱- خلاقیت: خلاقیت یک پدیده پیچیده است و با ابتکار، تخیل، الهام، نبوغ و نوآوری ارتباط دارد (Shahabiyan & Rahgozar, 2012: 28).

۲- شهر خلاق: شهر خلاق یک مجتمع شهری را توصیف می‌کند که فعالیت‌های فرهنگی بخش‌های مختلف آن، یکی از مولفه‌های اقتصاد شهر و کارکرد اجتماعی آن را تشکیل می‌دهد. چنین شهرهایی بر مبنای یک زیرساخت فرهنگی و اجتماعی محکم بنا می‌شوند و به واسطه تسهیلات و امکانات فرهنگی ممتازشان، مرکز ثقل اشتغال خلاق و سرمایه‌گذاری‌ها را به سمت خود جلب می‌کنند (Kanooni & Heydari, 2014: 9).

۳- ویژگی‌های شهر خلاق:

تحمل پذیرش تنوع

فراهم نمودن یک بستر مناسب جهت بروز ایده‌های ساکنان و تبادل این ایده‌ها
دسترسی شهر خلاق به استعدادها و منابع انسانی و فکری.

دسترسی این شهرها به فناوری‌های سطح بالا و داشتن اقتصادی خلاق

قدرت و توان ویژه این شهرها در مواجهه با بحران‌هایی چون فقر، بی‌خانمانی، بافت‌های فرسوده و ...

وجود حکمروایی مطلوب

جایگاه ویژه فرهنگ (Kanooni & Heydari, 2014: 9).

۴- توسعه: توسعه از نظر لغوی به معنی فراخی و وسعت است و در فرهنگ وبستر به فرآیند رشد، افتراق و تطور طبیعی یک نظام طی تحولاتی متوالی از حالتی ناقص به وضعیتی کامل‌تر تعریف شده است (Maleki, 2011: 36).

۵- توسعه پایدار شهری: توسعه شهری به عنوان مفهوم فضایی که تغییرات در کاربری زمین و سطوح تراکم، برای رفع نیازهای ساکنان شهر در زمینه مسکن، حمل و نقل، اوقات فراغت و غذا را در برمی‌گیرد، زمانی دارای توسعه پایدار خواهد بود که در طول زمان، از نظر زیست‌محیطی، قابل سکونت و زندگی، از نظر اقتصادی بادوام و از نظر اجتماعی همبسته و پایدار باشد و شهروندان بتوانند درآمدی عادلانه، مسکنی مناسب و زندگی سالم و راحتی داشته باشند (Shokooyi & Kazemi, 1387: 125).

۶- مدیریت شهری: مدیریت عبارت است از فرآیند طراحی و نگهداری از محیطی که در آن افراد به صورت گروهی با یکدیگر کار می‌کنند و اهداف خود را به شیوه موثری محقق می‌سازند. مدیریت شهری نه تنها در برگیرنده مدیریت سازمان‌ها و مجموعه‌های شهری است، بلکه مدیریت امور مرتبط به فرآیند توسعه و کارکرد شهری را نیز در سطوح سازمانی مختلف شامل می‌شود (Kazemiyan, 2013: 19).

جدول ۱. ابعاد و شاخص‌های شهر خلاق

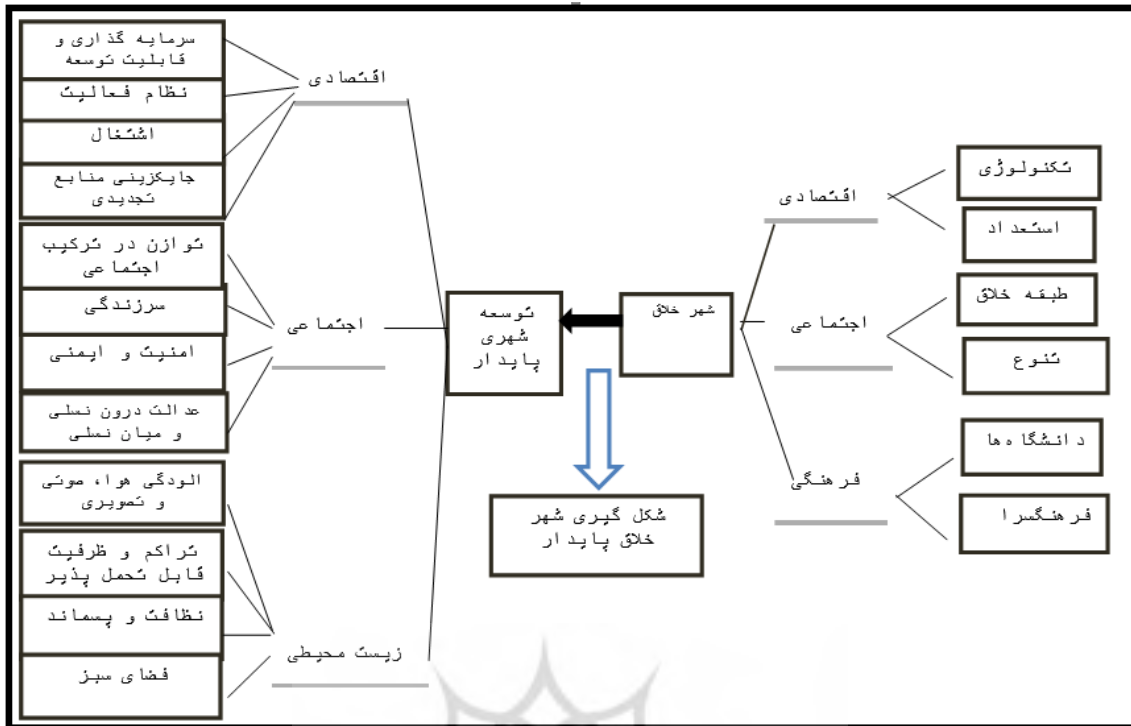
ابعاد	شاخص	نحوه سنجش
اقتصادی	تکنولوژی	تمرکز صنایع دارای تکنولوژی پیشرفته، استفاده و وجود تکنولوژی ارتباطی
	استعداد	استفاده از سرمایه انسانی خلاق و استعدادها
اجتماعی	طبقه خلاق	کارکنان نرم افزاری و سرمایه‌های خلاق
	تنوع	مهاجران از اقوام و زبان‌های متفاوت
فرهنگی	دانشگاهها	وجود دانشگاهها
	فرهنگ‌سراها	شاعران، نویسندگان، هنرمندان، نقاشان و در شهر

Source: Afshar, 2016:36

جدول ۲. ابعاد و شاخص‌های توسعه پایدار

ابعاد	شاخص	نحوه سنجش
اقتصادی	سرمایه‌گذاری و قابلیت توسعه	میزان سرمایه‌گذاری خلاق و خصوصی سازی
	جایگزینی منابع تجدید ناپذیر با منابع تجدید پذیر	میزان استفاده از انرژی خورشیدی و زمین گرمایی
	اشتغال	در صد جمعیت شاغل، وجود برنامه‌های اشتغال در شهر، میزان درآمد
	نظام فعالیت	رضایت شاغلین از فعالیت در شهر، ارتباط فعالیت با نوع نیاز شهروندان، توزیع مکانی مناسب فعالیتها
اجتماعی - فرهنگی	توان ترکیب اجتماعی (دموگرافی)	وجود مهاجران از اقوام و زبانهای مختلف
	امنیت و ایمنی	تردد کودکان و بانوان در شب، امنیت در ساعات پایانی شب، میزان بزهکاری در شهر، امنیت عابر پیاده، نبود فضاهای تاریک و بی دفاع
	سرزندگی	وجود مراکز خرید و گذراندن اوقات فراغت، وجود فضا برای برگزاری مراسم، برگزاری برنامه‌های فرهنگی، وجود مکان‌های فرهنگی و ورزشی، وجود فضا برای پیاده روی و دوچرخه سواری، وجود محل بازی برای کودکان
	عدالت درون نسلی و بین نسلی	صرفه جویی انرژی تجدیدپذیر، آلودگی هوا
زیست محیطی	آلودگی هوا و صوتی و بصری	احساس آرامش در شهر، میزان سر و صدا، زیبایی ساختمان‌ها و دیوارها، وجود مبلمان شهری، آلودگی هوا
	نظافت و پسمانده	رضایت از جمع‌آوری زباله، نظافت کوچه و خیابان و مجاری آب، وجود مخزن زباله در معابر
	تراکم و ظرفیت قابل تحمل شهر	تراکم جمعیتی و ساختمان، توان شهر در ارائه خدمات، ظرفیت تاسیسات زیربنایی و شبکه ارتباطی
	فضای سبز	سرانه فضای سبز در شهر، کافی بودن پارکها نسبت به شهر

Source: Afshar, 2016:37

شکل ۱. مدل مفهومی تحقیق

روش پژوهش

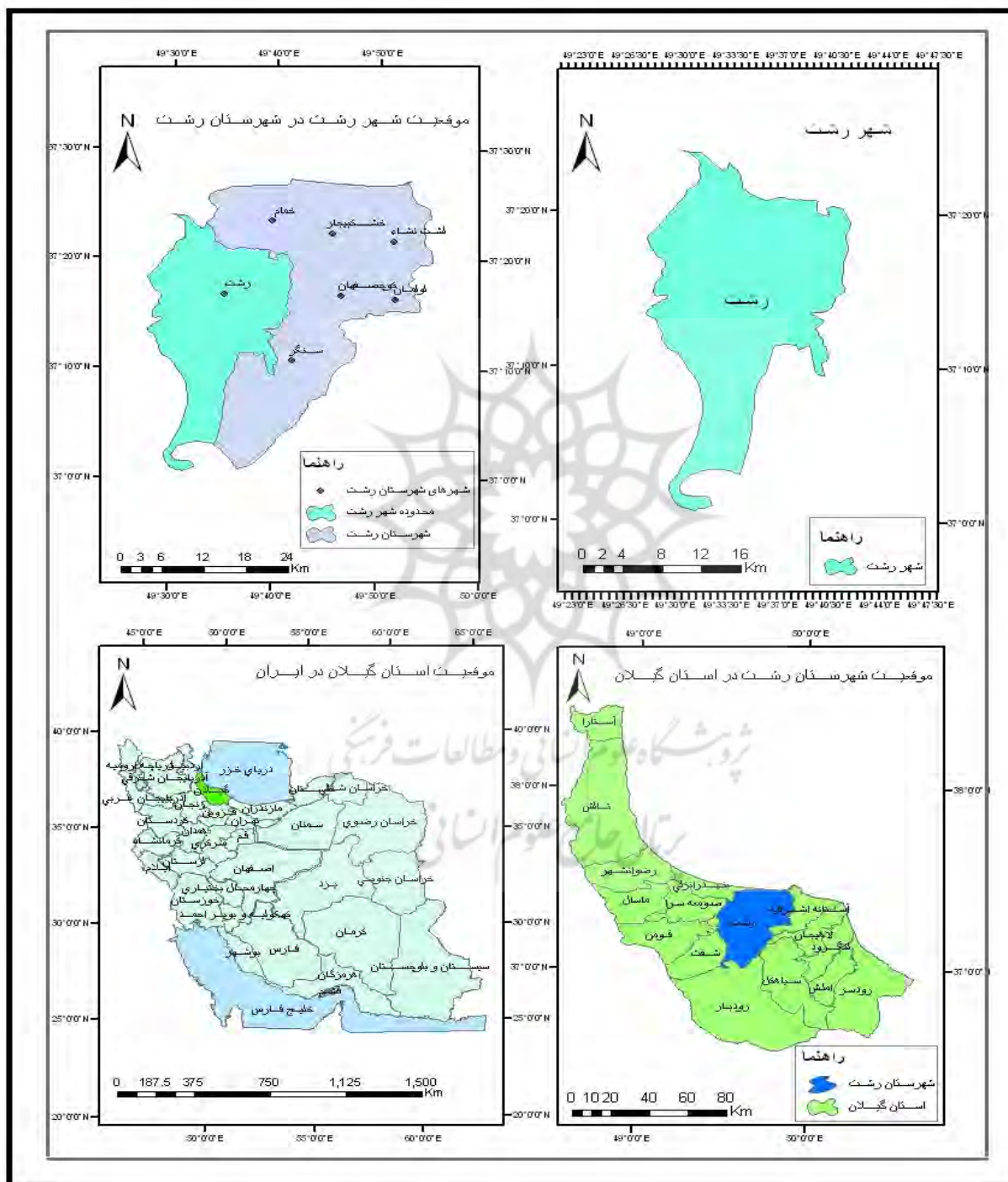
پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی، نوع پژوهش کمی و به لحاظ روشی پیمایشی که با ابزار پرسشنامه انجام گرفته است. جامعه آماری این پژوهش کلیه شهروندان شهر رشت برابر با (۶۷۹۹۹۵ نفر) در سال ۱۳۹۵ می‌باشند. حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران، با توجه به خطای نمونه‌گیری ۰/۰۵ و سطح اطمینان ۰/۹۵ برابر با ۳۸۴ نفر است و واحد تحلیل در پژوهش حاضر شهروندان ساکن شهر رشت می‌باشند. همچنین روش نمونه‌گیری اتخاذ شده در این پژوهش، نمونه‌گیری تصادفی ساده است. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه شهر خلاق در ۳ بعد (اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی) و پرسشنامه توسعه شهری پایدار در ۳ بعد (اقتصادی، اجتماعی - فرهنگی و زیست محیطی) محقق ساخته استفاده شده است. ابزار موردسنجش پرسشنامه با بهره‌گیری از طیف لیکرت ۵ گزینه‌ای خیلی کم (۱) ... تا خیلی زیاد (۵) بوده است که برای تعیین روایی و پایایی ابزار تحقیق ابتدا تعدادی از پرسش‌ها به افراد متخصص داده شد (اعتبار محتوایی و صوری) و بعد از ویرایش لازم برای تعیین سطح اطمینان ابتدا قبل از اجرای پرسشنامه اصلی یک آزمون مقدماتی ۶۰ نفری به عمل آمد. همچنین پایایی ابزار سنجش به صورت آلفای کرونباخ در جدول ۳ محاسبه شده است:

جدول ۳. پایایی پرسشنامه، متغیرهای پژوهش

متغیر	ابعاد	مقدار ضریب آلفای کرون باخ
شهر خلاق	اقتصادی	۰/۷۷۵
	اجتماعی	۰/۷۵۷
	فرهنگی	۰/۷۱۱
توسعه شهری پایدار	اقتصادی	۰/۸۹۶
	اجتماعی - فرهنگی	۰/۶۵۱
	زیست محیطی	۰/۷۰۵

برای تجزیه و تحلیل اطلاعات و یافته‌های پژوهش از نرم‌افزار آماری SPSS استفاده شده است؛ و سپس داده‌ها در دو بخش آمار توصیفی (فراوانی، درصد فراوانی، میانگین، انحراف استاندارد) و آمار استنباطی (آزمون‌های پارامتریک، پیرسون و تحلیل رگرسیون چند متغیره) مورد تحلیل قرار گرفته است.

قلمرو جغرافیایی پژوهش

شکل ۲. موقعیت جغرافیایی محدوده مورد مطالعه

یافته‌ها و بحث

ویژگی‌های جمعیتی نمونه‌های مورد مطالعه جهت آشنایی با زمینه‌های اقتصادی و اجتماعی پاسخگویان مورد توجه قرار گرفته است. برای این منظور موردها در گروه‌های جنسی، وضعیت تاهل، سن، سطح تحصیلات، و سال سکونت مورد سنجش قرار گرفتند که اطلاعات آن به شرح ذیل خلاصه گردیده است.

جدول ۴. توزیع ویژگی‌های اجتماعی - جمعیتی پاسخگویان

متغیرهای اجتماعی		تعداد	درصد	متغیرهای اجتماعی		تعداد	درصد
سن	۲۰-۳۰	۱۱۱	۲۸/۸	وضعیت تاهل	زن	۱۴۳	۳۷/۲
	۳۱-۴۰	۱۸۸	۴۸/۸		مرد	۲۴۲	۶۲/۸
	۴۱-۵۰	۷۶	۱۹/۷		متاهل	۹۲	۲۳/۷
	۵۱-۶۰	۱۰	۲/۶		مجرد	۲۳	۵/۹
تحصیلات	زیر دیپلم	۱۴۷	۳۸/۳	سال ساکن	۱-۳	۱۱۴	۲۹/۷
	دیپلم	۱۶۰	۴۱/۷		۴-۶	۱۸۴	۴۸
	کارشناسی	۵۶	۱۴/۶		۷-۹	۵۲	۱۳/۵
	فوق لیسانس	۱۷	۴/۴		۱۰-۱۲	۱۱	۲/۹
	دکتری	۴	۱		۱۵-۱۳	۲۹۳	۷۶/۳

داده‌های جدول شماره ۴ حاکی از آن است که بیشترین فراوانی (۴۸/۳) پاسخگویان به گروه سنی ۴۰-۳۱ سال تعلق داشته‌اند. همچنین اکثر پاسخگویان از لحاظ وضعیت تاهل مجرد هستند (۷۶/۳). به لحاظ گروه‌های جمعیتی (۶۲/۱) مرد، و (۴۱/۷) پاسخگویان سطح تحصیلاتشان دیپلم است. همچنین به لحاظ مدت سال سکونت (۴۸) بین (۷ تا ۹ سال) ساکن شهر و محله خود هستند.

جدول ۵. توزیع پاسخگویان بر حسب متغیرهای شهر خلاق و توسعه شهری پایدار

مولفه‌ها	تعداد	شاخص‌های توصیفی				مولفه‌ها	شاخص‌های توصیفی			
		حداقل نمره	حداکثر نمره	میانگین	انحراف استاندارد		حداقل نمره	حداکثر نمره	میانگین	انحراف استاندارد
وضعیت اقتصادی	۳۸۴	۵	۲۵	۱۵/۷۶	۴/۰۲	وضعیت اقتصادی	۹	۴۵	۳۷/۴۳	۷/۱۳
وضعیت اجتماعی	۳۸۴	۵	۲۱	۱۳/۹۸	۲/۹۳	وضعیت اجتماعی فرهنگی	۱۱	۴۵	۲۸/۵۳	۷/۰۱
وضعیت فرهنگی	۳۸۴	۴	۲۰	۱۲/۳۷	۲/۰۰	زیست محیطی	۹	۴۴	۲۷/۲۹	۷/۹۳
شهر خلاق	۳۸۴	۱۷	۵۷	۴۲/۱۱	۶/۹۳	توسعه شهری پایدار	۳۲	۱۳۱	۹۳/۲۵	۱۴/۹۴

یافته‌های جدول ۵ حاکی از آن دارد که میانگین ویژگی‌های شهر خلاق، شهر رشت از دیدگاه شهروندان برای مولفه اقتصادی ۱۵/۷۶، اجتماعی ۱۳/۹۸، فرهنگی ۱۲/۳۷ و در مجموع ویژگی‌های کل شهر خلاق برابر با ۴۲/۱۱ است که در سطح متوسط و رو به بالا قرار دارد. همچنین میانگین ویژگی‌های توسعه شهری پایدار در مولفه اقتصادی ۳۷/۴۳، اجتماعی - فرهنگی ۲۸/۵۳، زیست محیطی ۲۷/۲۹، و در مجموع ویژگی‌های توسعه شهری پایدار برابر با ۹۳/۲۵ است که در سطح متوسطی در جدول شماره ۵ گزارش شده است.

جدول ۶. رابطه بین مؤلفه‌های شهر خلاق و توسعه شهری پایدار

سطح معنی‌داری	مقدار آزمون	نام آزمون	متغیر مستقل
۰/۰۰۰	۰/۳۱۶**	ضریب همبستگی پیرسون	شهر خلاق
۰/۰۰۰	۰/۲۸۲**	ضریب همبستگی پیرسون	وضعیت اقتصادی
۰/۰۰۰	۰/۲۲۶**	ضریب همبستگی پیرسون	وضعیت اجتماعی
۰/۰۰۰	۰/۱۹۶**	ضریب همبستگی پیرسون	وضعیت فرهنگی

هم‌چنان‌که در جدول ۶ ملاحظه می‌شود بین شهر خلاق و توسعه شهری پایدار همبستگی معناداری در سطح $(t=0/316)$ ($sig=0/000$) وجود دارد، بدین معنا که با ۹۹ درصد اطمینان با توسعه شهر خلاق توسعه شهری پایدار نیز گسترش می‌یابد. بین ابعاد مؤلفه‌های شهر خلاق و توسعه شهری پایدار نتایج ذیل حاصل گردیده است:

مؤلفه وضعیت اقتصادی: بین وضعیت اقتصادی شهر خلاق با توسعه شهری پایدار رابطه معناداری وجود دارد ($sig. 0/000$) با توجه به مقدار پیرسون ($t=0/282$) به میزانی که وضعیت اقتصادی شهر خلاق بهبود یابد با ۹۹ درصد اطمینان توسعه شهری پایدار نیز افزایش می‌یابد.

مؤلفه وضعیت اجتماعی: بین وضعیت اجتماعی شهر خلاق با توسعه شهری پایدار رابطه معناداری وجود دارد ($sig. 0/000$) با توجه به مقدار پیرسون ($t=0/226$) به میزانی که وضعیت اجتماعی شهر خلاق بهبود یابد با ۹۹ درصد اطمینان توسعه شهری پایدار نیز افزایش می‌یابد.

مؤلفه وضعیت فرهنگی: بین وضعیت فرهنگی شهر خلاق با توسعه شهری پایدار رابطه معناداری وجود دارد ($sig. 0/000$) با توجه به مقدار پیرسون ($t=0/196$) به میزانی که وضعیت فرهنگی شهر خلاق بهبود یابد با ۹۹ درصد اطمینان توسعه شهری پایدار نیز افزایش می‌یابد.

جدول ۷. رابطه بین عضویت در ویژگی‌های فردی با شهر خلاق

سطح معنی‌داری	مقدار آزمون	نام آزمون	متغیر مستقل
۰/۳۸۶	۰/۰۴۴	ضریب همبستگی پیرسون	جنس
۰/۰۲۲	۰/۱۱۷*	ضریب همبستگی پیرسون	تاهل
۰/۰۰۲	۰/۱۵۹**	ضریب همبستگی پیرسون	تحصیلات
۰/۰۰۴	۰/۱۴۵**	ضریب همبستگی پیرسون	سن
۰/۰۴۳	۰/۱۰۳*	ضریب همبستگی پیرسون	سال ساکن

نتایج جدول ۷ تحلیل ضریب همبستگی پیرسون حاکی از عدم وجود رابطه معنادار بین جنس و شهر خلاق است. بدین معنا که جنسیت در چگونگی عملکرد شهر خلاق فاقد اهمیت است. اما این نتایج گویای وجود همبستگی معنادار بین تاهل ($sig. 0/000$) ($t=0/117$)، تحصیلات ($t=0/159$) ($sig. 0/000$)، سن ($t=0/145$) ($sig. 0/000$)، سال سکونت ($t=0/103$) ($sig. 0/000$) و شهر خلاق است.

جدول ۸. رابطه بین عضویت در ویژگی‌های فردی با توسعه شهری پایدار

سطح معنی‌داری	مقدار آزمون	نام آزمون	متغیر مستقل
۰/۰۶۳	۰/۰۹۵	ضریب همبستگی پیرسون	جنس
۰/۲۳۸	۰/۲۳۸	ضریب همبستگی پیرسون	تاهل
۰/۰۰۶	۰/۲۱۰**	ضریب همبستگی پیرسون	تحصیلات
۰/۰۱۲	۰/۴۲۱**	ضریب همبستگی پیرسون	سن
۰/۰۲۱	۰/۲۰۳*	ضریب همبستگی پیرسون	سال ساکن

نتایج جدول ۸ تحلیل ضریب همبستگی پیرسون حاکی از عدم وجود رابطه معنادار بین جنس و تاهل با توسعه شهری پایدار است. بدین معنا که جنسیت و تاهل با توسعه شهری پایدار رابطه ندارند. اما این نتایج گویایی وجود همبستگی معنادار بین تحصیلات (۰/۰۰۶) (sig. ۰/۲۱۰) (r= ۰/۴۲۱)، سن (۰/۰۱۲) (sig. ۰/۴۲۱) (r= ۰/۴۲۱)، سال سکونت (۰/۰۲۱) (sig. ۰/۲۰۳) (r= ۰/۲۰۳) و توسعه شهری پایدار است.

تحلیل رگرسیونی

برای فهم اثر متغیرهای گوناگون بر متغیر وابسته از رگرسیون چند متغیره استفاده شده است. تحلیل رگرسیون از بهترین روش‌های تحلیلی است که تأثیرهای مشترک و مجزای متغیرهای مستقل را بر متغیر وابسته ارزیابی می‌کند. در این مطالعه جهت پیش‌بینی و تعیین میزان تغییرات متغیر وابسته از روش تحلیل رگرسیون چند متغیره استفاده شده است.

جدول ۹. آماره‌های تحلیل رگرسیونی تأثیر شهر خلاق بر توسعه پایدار شهری

متغیر	R	R2	R2adj	B	Std	Beta	T	Sig
مقدار ثابت	۰/۳۱۶	۰/۱۰۰	۰/۰۹۷	۶۴/۶۳	۴/۴۶	۰/۳۱	۱۴/۴۸	۰/۰۰۰
شهر خلاق				۶۷	۰/۱۰۵		۶/۴۹	۰/۰۲۳

نتایج رگرسیون متغیر تأثیر شهر خلاق بر توسعه شهری پایدار نشان می‌دهد که متغیر شهر خلاق به طور مستقیم بر توسعه شهری پایدار تأثیر دارد که میزان این تأثیر ۰/۰۹۷ درصد است، یعنی مقداری که از مجموع تغییرات توسعه شهری پایدار توسط شهر خلاق سنجیده شده است.

جدول ۱۰. آماره‌های تحلیل رگرسیونی چند متغیره توسعه شهری پایدار

متغیر	R	R2	R2adj	B	Std	Beta	T	Sig	
مقدار ثابت	۰/۳۱۸	۰/۱۰۱	۰/۰۹۴	۶۶/۳۹	۴/۹۰۲	۰/۲۲۰	۱۳/۵۴۵	۰/۰۰۰	
شهر خلاق				وضعیت اقتصادی	۰/۸۱۷	۰/۱۹۹	۴/۱۰	۰۰۰/۰	
				وضعیت اجتماعی - فرهنگی	۰/۶۶۴	۰/۲۸۳	۰/۱۳۰	۰/۲۳۴	۰/۰۰۲
				وضعیت فرهنگی	۰/۳۸۰	۰/۴۲۵	۰/۰۵۱	۰/۸۹۶	۰/۳۷۱

نتایج رگرسیون مولفه‌های شهر خلاق (وضعیت اقتصادی، وضعیت اجتماعی، وضعیت فرهنگی) بر توسعه شهری پایدار نشان می‌دهد که مولفه وضعیت اقتصادی، وضعیت اجتماعی به طور مستقیم بر توسعه شهری پایدار تأثیر دارد و میزان این تأثیر ۰/۰۹۴ است. لذا مولفه وضعیت فرهنگی بر توسعه شهری پایدار موثر نیست.

نتیجه‌گیری

شهر رشت به عنوان یکی از شهرهای شمالی و توریستی ایران دارای آب و هوای ملایمی است و سالانه گرد شگران زیادی از مناطق ایران و سایر کشورهای دیگر به رشت سفر می‌کنند. این شهر هر چند دارای پتانسیل‌های طبیعی و گردشگری زیادی است. اما از سوی دیگر یونسکو به دلیل تنوع مواد غذایی و چاشنی‌های غذایی شهر رشت به عنوان شهر خلاق خوراک شناسی شناخته می‌شود. واضح است که شهری خلاق بودن به شرایط اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی بستگی دارد و توسعه پایدار به معنای داشتن امکانات اقتصادی و اجتماعی برای شهروندان است. نتایجی که از پیمایش میدانی شهروندان رشتی حاصل آمد، نشان می‌دهد که وضعیت اقتصادی شهر خلاق بر توسعه شهری پایدار (با مقدار بتای ۰/۲۲۰) بیشترین تأثیر را از خود برجای می‌گذارد. ویژگی اقتصادی شامل داشتن امکانات از جمله تمرکز صنایع دارای تکنولوژی پیشرفته، استفاده و وجود تکنولوژی ارتباطی، استفاده از سرمایه انسانی خلاق و استعدادها است که نشان از توانمندی و پایداری اقتصادی رشت دارد. مطابق با نظر فلوریدا، شهرهایی که

شمار افراد خلاق هنرمند (نویسندگان، نقاشان، موسیقی دانان) در آن‌ها فراوان است احتمال زنده ماندن و پابرجایشان بیشتر است. در مولفه وضعیت اجتماعی شهر رشت بر توسعه شهری پایدار مؤثر است که با (بتای ۰/۱۳۰) نشان از اثرگذاری بخش اجتماعی شهر خلاق بر توسعه پایدار شهری و حفظ روابط بین محیط و انسان دارد. در واقع، وضعیت اجتماعی شامل وجود نیروهای خلاق و تنوع‌های زبان و گروه‌ها و اقلیت‌های مهاجر است، که در این شهر وجود دارد؛ که با یافته‌های خوراسگانی و همکاران (Khoorasgani et al., 1388) هم سو می باشد. زیرا که گسترش رابطه گروه‌ها و افراد مختلف با امکانات و استعدادهایی که وجود دارد، زمینه را برای خلاقیت در شهر فراهم می‌کند و این نیز به نوبه خود زمینه را بر اثرگذاری بخش توسعه شهری پایدار ایجاد می‌نماید؛ یافته‌ای که با دیدگاه نظری کاستا و همکاران (Kasta et al., 2007) مطابقت دارد. با این حال، جدای از عوامل اجتماعی و اقتصادی، عامل فرهنگی به عنوان یکی از مؤلفه‌های شهر خلاق بر توسعه شهری پایدار تأثیرگذار نیست، اما دارای رابطه با توسعه شهری پایدار است و به میزانی که فرهنگ شهر خلاق رواج یابد توسعه پایدار نیز افزایش می‌یابد.

طبعاً اگر چه شهر رشت از نظر تکنولوژیکی و اقتصادی در سطح بسیار بالایی قرار ندارد اما نقاط قوت و فرصت‌های فراوانی در شهر رشت برای ایجاد شهر خلاق و در نهایت حرکت به سمت توسعه شهری پایدار وجود دارد. از آن جمله می‌توان به زمینه‌های مناسب برای کارآفرینی، وجود دانشگاه‌های با کیفیت، وجود سرمایه‌های فرهنگی و توریستی غنی و تنوع قومی اشاره کرد، که با این نقاط قوت می‌توان برای ایجاد یک مزیت رقابتی خاص در سطح ملی و حتی منطقه‌ای-بین‌المللی تلاش کرد تا زمینه‌سازی برای ایجاد شهر خلاق و در نهایت توسعه پایدار شهری رشت نائل آمد. همچنین می‌توان از طبقه خلاق و استعداد و خلاقیت افراد، دانشگاه‌ها، بوهمین‌ها، تنوع و تکنولوژی برتر برای رفع نقاط ضعفی چون کمبود صنایع سنگین، آلودگی‌های صوتی و بصری؛ پایین بودن سطح تکنولوژی، بیکاری و تراکم بسیار زیاد ساختمان در شهر بهره گرفت.

با این حال، همانطور که در ابتدا اشاره شد، درک صحیح از رابطه مثبت میان شهر خلاق و توسعه پایدار شهری، تنها با اتخاذ نگاه کل‌گرایانه و ارزیابی رابطه ارگانیک میان همه ابعاد آن‌ها امکان پذیر است. لذا، نگاه کل‌گرایانه تنها اینک به بررسی رابطه یکایک ابعاد میان شهر خلاق و توسعه پایدار می‌پردازد، بلکه بسترهای شکل‌گیری آن‌ها و وجود سایر عناصر را که بگونه‌ای غیرمستقیم با مفاهیم شهر خلاق و توسعه پایدار در ارتباط هستند نیز، بررسی می‌کند. برای مثال، از عناصری همچون مدیریت شهری، اکوسیستم خلاق، مشارکت گروه‌ها، خلاقیت، و غیره می‌توان به منزله ابعاد فرعی و غیرمستقیم شهر خلاق یاد کرد که در رابطه ارگانیک با توسعه پایدار، منجر به پویای مناسب ساختاری و شبکه‌ای در نظام شهرهای خلاق خواهند شد. همانطور که در جدول ۱۱ نشان داده شده است، به خلاف ارزیابی‌های تک بعدی عمده تحقیقات پیشین، درک صحیح از رابطه مستقیم میان شهر خلاق و توسعه پایدار، تنها با قرار دادن این دو مفهوم در بستر مکان، انسان، و سنتز میان آن‌ها امکان پذیر است که در این تحقیق، با ابعاد اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، و زیست‌محیطی مورد بررسی قرار گرفتند.

جدول ۱۱. مقایسه پژوهش حاضر با سایر تحقیقات انجام شده

نویسندگان	نقد پژوهش	تفاوت این تحقیق با تحقیقات قبلی
مختاری ملک آبادی و همکاران (۱۳۹۳)	نقش یکجانبه مدیریت شهری در توجه به استعداد ها، انگیزه ها، مشارکت گروه ها برای دستیابی به شهر خلاق	توجه به اکوسیستم خلاق به عنوان بستر حیاتی تحقق شهر خلاق همراه با شاخص‌های تفصیلی
قریبانی (۱۳۹۳)	عدم توجه به بسترهای حقیقی شکل‌گیری خلاقیت	بررسی در سه شاخه مکان، انسان، اقتصاد به طور همزمان و همه جانبه در شهر رشت
ملکی و همکاران (۱۳۹۴)	رتبه بندی محلات شهر زنجان بدون در نظر گیری دلایل اختلاف مناطق	بررسی علل تفاوت مناطق به لحاظ سطوح توسعه‌های مختلف
ضرابی و همکاران (۱۳۹۲)	عدم توجه به اهمیت معیارهای طراحی در آفرینش شهرهای خلاق	بکارگیری روش‌های جدید علم مدیریت همچون تحلیل شبکه

با توجه به نتایج به دست آمده از پژوهش، راهکارها و راهبردهای زیر ارائه شده است:

- ۱) برنامه‌ریزی برای ارتقا موقعیت فراملی و منطقه‌ای و بین‌المللی شهر رشت و تسهیل حضور گردشگران در شهر رشت و ورود ایده‌ای نو به شهر.
- ۲) برنامه‌ریزی جهت ارتقای خدمات زیر بنایی حمل و نقلی، راه‌سازی، و زیبا سازی محیط‌های تفریحی.
- ۳) برنامه‌ریزی جهت بازیابی و و بازشناسی شاعران، نویسندگان، هنرمندان، نقاشان... بومی شهر.
- ۴) برنامه‌ریزی برای بهبود کیفیت مراکز آموزشی، دانشگاهی، در سطح آموزش عالی شهر.
- ۵) برنامه‌ریزی جهت جذب مهاجرین از سایر استان‌ها به شهر رشت.
- ۶) استفاده کردن از تکنولوژی‌ها به روز در حوزه‌های ارتباطی و تسهیل خدمات به توریست‌ها مهاجر.

References

- Afshar, S. (2016) An Analysis of the Strategies for the Effects of the Creative City on Sustainable Development in Tehran, Master's Thesis, Urban Management, Allameh Tabataba'i University.
- Attafar A., Aghasi S. (2012) Designing and Presenting a Model of Urban Cultural Development Based on the Approaches of Smart Thinking and Cultural Capacity (A Case Study of Isfahan City), *Urban Sociological Studies Quarterly (Urban Studies)*: Autumn, Volume 2, Number 4; From page 111 to page 142.
- Britt Coe, Anna, Goicolea, Isabel, Karin Hurtig, Anna, San Sebastian, Miguel, *Understanding How Young People Do Activism: Youth Strategies on Sexual Health in Ecuador and Peru*, Youth & Society, Published by SAGE in 2015.
- C. Baumgartner, Jody, S. Morris, Jonathan, *Social Networking Web Sites and Political Engagement of Young Adults*, *Social Science Computer Review*, Published By SAGE In 2010.
- Cabalin, Cristian, *Online and Mobilized Students: The Use of Facebook in the Chilean Student Protests*, *Media Education Research*, Published by Comunicar in 2014.
- Carlisle, Juliet, C. Patton, Robert, *Is Social Media Changing How We Understand Political Engagement? An Analysis of Facebook and the 2008 Presidential Election*, *Political Research Quarterly*, Published by SAGE In 2013
- Costa, Pedro and Miguel, Magalhaes. Bruno Vasconcelos. Gustavo Sugahara. (2007) " A discussion on the governance of Creative Cities: some insight for policy action". *Norwegian Journal of Geography*. Vol .61.
- Dumitrica, Delia, *imagining engagement: Youth, social media, and electoral processes*, *The International Journal of Research into New Media Technologies*, Published by SAGE in 2014.
- Figueras, Mònica, Mauri, Marcel, Rodríguez, Ruth, *Invisible, Stereotyped and, filtered by Adults: The, Image of Young People in the Catalan News Media*, *Young*, Published by SAGE in 2013
- Ghorbani, R., Hossein Abadi, S., and Taani, A. (2013). *Creative Cities, Cultural Approach in Urban Development*, *Geographical Studies in Arid Regions*, No. 11, Pages: 18 - 1.
- Kazemian, G.R. et al. (2013); *Urban Management*, Vol. 1: Basics and Areas of Tehran Tisa Publishing.
- Khoorasgani, Rabani and others (2011), *Investigating the Role of Social Diversity in Creating Innovative Cities in Isfahan*; *Geography and Development*; No. 21; pp.180-159 . Behrang et al. (2012); *Creative Space and City*, Paras. No. 19, pp. 74-79.
- Maleki Saeed; *Garden Skin*; Safiyah (2013); *Evaluation of Sustainable Urban Development Indicators with Emphasis on Social, Physical and Urban Services Indices (Case Study: Ahwaz City's eight areas)*; *Urban Planning Quarterly*, First Year, No. Third, pp. 54-29.
- Maleki, S., Moradi, Mofafar, S., Hosseinzadeh, A. (2015) *The Initialization of Creative City Indices Using Analytical Model of ANP Network in Zanjan Townships 1 and 4*, *Iranian Geographical Association*, Second Volume, Volume 2, The number one is 78-98.

- Maleki, Saeed (2011), Income on Sustainable Urban Development, Shahid Chamran University Press, Ahvaz University Press, First Edition.
- Meshkini, A., (2013). The role of the creative city theory in the dynamics of cultural economics and urban life, the national coexistence of the creative city: Ideas and Challenges.
- Mokhtari Malek Abadi, R., Saghaei, M. Iman, F. (2014), Leveling the fifteen regions of Isfahan in terms of creative city indicators using regional planning models, Urban Planning and Research, Spring, Vol. 5, No. 16 ; Page 105 to page 120.
- Rafian, M., (2011). Income on Creative Regions and Cities, Magazine of the Municipalities. Eleventh Year, No. 100, 12-15.
- Sasaki, M. (2008), Developing Creative Cities Through Networking. Policy Science Vol.15 No.3.p54.
- Scott, AJ (2006), "Creative Cities: conceptual issues and Policy Questions", Journal of Urban Affairs, 281, pp.1-17
- Shahabian, P. and Passerby, A. (2012). Link the creative environment with the city. Landscape Quarterly, No. 13.
- Shokouee, Hossein and Mosa Kazemi Mohammadi, Seyyed Mehdi (1999); Socioeconomic Components of Sustainable Urban Development (Case Study: Qom), The First Conference on Sustainable Development Management in Urban Areas, Tabriz University.
- Zarabi, Asghar; Mousavi; Mir Najaf; Kashkoli; Ali Bagher (2014); "Assessment of the Realization of the Creative City (Comparative Comparison between Sustainable Urban Development Indices and Creative City Criteria; Case Study: Cities of Yazd Province)"; Geography Magazine and Urban Space Development, Year 1 Issue 1.

How to cite this article:

Alizadeh, M. & Lotfi, H. (2019). Explaining the effectiveness of the membership of the creative cities network on sustainable urban development. *Journal of Studies of Human Settlements Planning*, 14(3), 661-675.

http://jshsp.iaurasht.ac.ir/article_669624_en.html

Explaining the Effectiveness of the Membership of the Creative Cities Network on Sustainable Urban Development

Mohammadreza Alizadeh

PhD Candidate, Dep. of Geography, Garmsar Branch, Islamic Azad University, Garmsar, Iran

Heidar Lotfi*

Associate Professor, Dep. of Geography, Garmsar Branch, Islamic Azad University, Garmsar, Iran

Received: 02 December 2018

Accepted: 04 November 2019

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Cities are always centers of innovation, innovation and creativity. Richard Florida believes that cities are a container of creativity that has always been the wheels of movement, focus, and directing creative human energy. The quality of life in a city is directly affected by the way it looks at urban issues. Urban creativity as a strategic approach can greatly influence the quality of life in the city. Sustainable Urban Development Achieving the sustainability status of urban communities aimed at creating or enhancing sustainability features in the economic, social, cultural, and environmental life of the city, and to achieve the ideal city, must be contemplated and interacted between these sectors. Therefore, considering the importance of sustainability in the development goals of cities, a wide range of social, economic, cultural, ecological and physical needs to move towards sustainability is considered. Urban creativity builds on the inner capacities of cities to create a comprehensive city development by taking into account the resources and facilities that the city has at its disposal can help sustainability. Urban creativity will facilitate and provide the ground for the emergence and use of creativity. And from innovation instead of duplication, design instead of manufacturing, creating more value versus trying to cut costs and integrating ideas into ideas, to create better results with "City of Art" simply absorbing and using more features and resources and Also, the use of thinking and technology and the fact that the city and its quality of life are directly affected by the type of look at urban issues. The city of Rasht is one of the cities in Iran known as the UNESCO Creative Culinary Center. The purpose of this study was to investigate the impact of membership in the UNESCO Creative Cities Network and its impact on sustainable urban development through a case study in Rasht. It is aimed at a sustainable development strategy from the perspective of the creative city.

Methodology

The research method was descriptive-analytical and it was done by using a researcher-made questionnaire with a sample size of 384 people in Rasht city and the method of simple random sampling. The tools used in this study included a Creative City researcher-made questionnaire with three components (economic, social, cultural) and a Sustainable Urban Researcher-made questionnaire with four components (economic, socio-cultural and environmental) and were used for data analysis. Descriptive (mean) standard deviation) and inferential statistics (Pearson correlation coefficient, stepwise regression analysis) were used by SPSS software.

Results and discussion

* Corresponding Author:

Email: heidare.lotfi@gmail.com

Findings show that there is a direct and positive relationship between urban creativity and sustainable urban development in Rasht ($r = 0.316$). Regression analysis also shows that urban creativity is effective with urban sustainable development in Rasht ($R = 0.31$) which explains urban creativity ۱۰,۳٪ of variance of urban sustainable development and among the components of creative city economic status (0.22). Social status (0.13) affect sustainable urban development in Rasht and cultural component (0.051) does not affect sustainable urban development in Rasht.

Conclusion

Urban creativity is one of the most important features of modern cities as proposed by UNESCO. Considering this city of Rasht is one of the first creative cities in the world to be recognized as a creative gourmet city, it requires serious attention of urban planners for regional and global development and planning to develop the tourism industry and to strengthen the foundations of the Rasht city food industry. In the creative realm of economics, it needs to focus on technological advancements in cookware, food innovation, food branding, knowledge sharing and scientific research related to food and nutrition, enhancing traditional cuisine, educating corporate chefs, and hosting major international and overseas festival programs. That provides the basis for the development of Rasht's creative city economy. In the social realm of the creative city, it requires public awareness of nutrition and nutrition, public participation, participation of public and private institutions, biodiversity conservation, diversity of Guilan condiments, local food products, local food to introduce the world to the world for improvement. Provides social status of Rasht.

Sustainable Urban Development requires that the city of Rasht strengthen traditional markets and food industries, infrastructure for tourism such as roads, railways, regular flights to provincial capitals, decent accommodation and eventually good restaurants, economically efficient, tourism and creative industries, tourism development Food, Fair Community, Urban Management, Recovery of Economic, Social and Cultural Capacities, Specific and Responsible Trustee, Social Support. Also on the biological side of issues of sustainable development of local crops, conservation of water and agricultural and livestock and even marine products in proper condition, health-based local food production from farm to table, food supply chain vulnerability assessment.

Keywords: Creative City, Sustainable Development, Rasht City